

1 Giovanni Laudis, BOGORODICA SA SV. JACINTOM, Šibenik, dominikanska crkva

Kruno Prijatelj

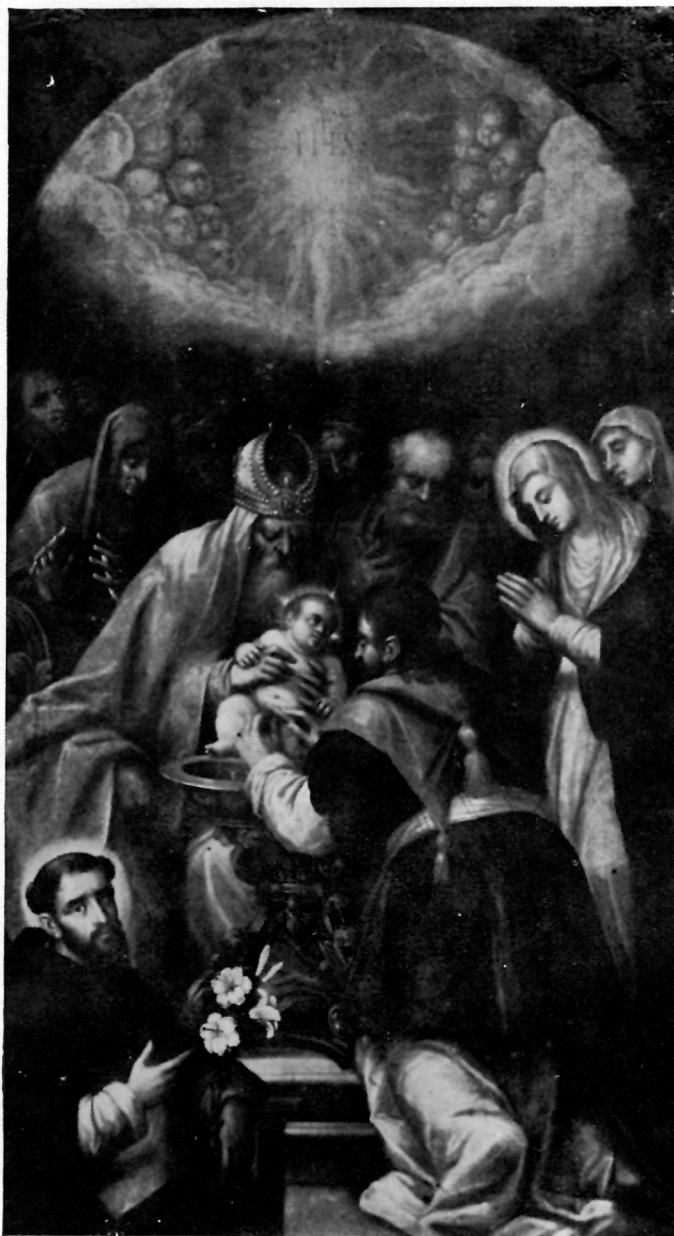
Giovani Laudis u šibenskoj dominikanskoj crkvi

Pala »Bogorodica sa sv. Jacintom« u šibenskoj dominikanskoj crkvi bila je spomenuta u literaturi još god. 1890. od šibenskog biskupa i historičara A. Fosca, koji je na njoj bio pročitao potpis nekog Ioannesa Audiusa.¹ To je nepoznato ime ostalo neidentificirano, a kasnije je taj podatak i potpuno zaboravljen. Slika se je smatrala radom Palme Mladega,² dok nije D. Westphal god. 1937. atribuirala palu Mateju Ponzoniju, dalmatinskom slikaru prve polovine XVII st.,³ kome smo posvetili u više navrata nekoliko priloga. Vraćajući se nedavno Ponzonijevu djelu u Dalmaciji ponovno sam

¹ A. Fosco u Folium dioc. Sibinicensis, Šibenik 1890, str. 96.

² A. Dudan, La Dalmazia nell'arte italiana II, Milano 1922, str. 395.

³ D. Westphal, Malo poznata slikarska djela XIV—XVIII stoljeća u Dalmaciji. Rad JAZU, 258, Zagreb 1937, str. 42.

2 PRIKAZIVANJE U HRAMU, Šibenik,
Dominikanska crkva

pregledao i ovu palu i uspio pročitati taj gotovo potpuno već izbledjeli potpis koji je riješio zagonetku autora slike. Taj potpis (IOANNES LAUDIS F.) otkrio nam je da je autor pale mletački slikar Giovanni Laudis (1583—1631), dominikanski redovnik, čije je jedino danas poznato signirano djelo Večera iz bivšeg venecijanskog samostana sv. Dominika, koja se čuva u pinakoteci sjemeništa u Veneciji. Za Laudisa se zna da je bio autor propalih slika u lunetama i fresaka na unutrašnjem luku portala klaustura velike venecijanske dominikanske crkve sv. Ivana i Pavla.⁴

Slika u Šibeniku predstavlja nam Laudisa kao drugorazrednog slikara ranog seičenta. U dijagonalnoj kom-

poziciji Bogorodica s Djetetom sjedi nad oblacima okružena velikom grupom anđela koji vrpcom na kojoj se čita natpis GAUDE FILI IACINCTE QUIA ORATIONES TUAE GRATE SUNT FILIO MEO ET QUICQUID AB EO PER ME PETIERIS INPETRABIS, dijele Bogorodicu od pokleklog dominikanskog sveca u ekstatičnoj pozi, koji se moli držeći lijevu ruku na prsima.

Zanimljivo je da je kompozicija ove pale identična kompoziciji iste teme na pali Baldassare d'Anna u dominikanskoj crkvi u Starigradu, na kojoj je centralna grupa Bogorodice sa sv. Jacintom okružena malenim prizorima iz života ovog dominikanskog sveca. Teško je pretpostaviti, da je Laudis kopirao d'Annua ili obratno, već je mnogo vjerojatnije, da obje slike imaju zajednički predložak u nekoj trećoj slici ili bakrorezu.

Laudisovu ličnu notu treba, prema tome, tražiti u koloritu ili crtežu, u obradi materije, u slikanju glava.

⁴ Thieme — Becker, Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler, XXII, Leipzig 1928, str. 434; V. Marchese, Memorie dei pittori domenicani, Bologna 1879.

Po tim se elementima naš majstor ovdje predstavlja kao tipičan anemičan predstavnik mletačkog slikarstva svoga doba u sjeni Palme Mlađega sa sklonošću za skicozno tretiranje, koja naročito dolazi do izražaja u obradi bucmastih plavokosih letećih anđelčića kovrčaste kose, kao i sa smislom za realističko slikanje glave, o čemu nam govori u ovom slučaju izražajna glava dominikanskog sveca naglašenih individualnih crta lica. Ova svečeva produhovljena glava sigurno je najljepši detalj slike

⁵ U istoj se šibenskoj dominikanskoj crkvi nalazi i pala sa temom »Obrezovanja Kristova«, zanimljiva po neobičnoj naturalističkoj obradi te teme. Ova se pala, na lijevom donjem dijelu koje se nalazi tik sv. Dominika koji djeluje kao da je naknadno uklopljen, do sada atribuirala M. Ponzoniju (D. Westphal, *O. c.*, str. 42, K. Prijatelj, *Umjetnost 17. i 18. stoljeća u Dalmaciji*, Zagreb 1956, str. 71), ali, nakon ponovnog proučavanja djela ovoga slikara kod nas u Dalmaciji i u Italiji, smatram — premda je sa tim umjetnikom vežu neke općenite

ovog malo poznatog umjetnika, koji je u drugom svom spomenutom platnu u Veneciji pokazao, kako me izvještava prof. G. M. Pilo koji me je o toj slici obavijestio, izrazite veronesevske odjeke.

Time što je ovom slikom utvrđeno još jedno djelo ovoga rijetkog umjetnika, makar ograničena formata, šibenska pala dobiva u nauci na svom značenju osobito danas u času obnovljenog interesa za slikarstvo mletačkog seičenta.⁵

srodnosti zajedničke čitavom mletačkom slikarstvu toga vremena — da je treba oduzeti iz kataloga ovog dalmatinskog majstora. Izvjesne analogije sa Laudisovom opisanom palom, koje se osjećaju naročito u velikoj sličnosti likova Bogorodice s prebačenim plaštem preko glave, u srodnim glavama skicozno tretiranih anđelčića koji na gornjem dijelu slike okružuju osvjetljeni Kristov monogram, te u obradi ruku dugih prstiju i nabora tkanina, navode nas na pomisao nije li možda i ovo platno Laudisovo djelo.

GIOVANNI LAUDIS NELLA CHIESA DEI DOMENICANI A ŠIBENIK

L' autore tratta qui della pala che rappresenta la Vergine con S. Giacinto e che si trova nella chiesa dei domenicani a Šibenik (Sebenico). Questa pala è un' opera firmata del poco noto pittore veneziano Giovanni Laudis (1583—1631), frate domeni-

cano, del quale è nota solamente ancora un' opera firmata, la Cena nel Seminario di Venezia. La composizione del dipinto è uguale a quella della pala di Baldassare D'Anna a Starigrad e forse deriva dalla stessa fonte. Il dipinto, del quale il più bel dettaglio è la testa realistica del Santo, ci presenta il Laudis quale debole rappresentante della pittura tardomanieristica veneta del primo Seiçento con influssi di Palma il Giovane.